

14014 - محتمل شدن (نزول منی در پی خواب جنسی) در روز رمضان و معنای حدیث: حُلْم از سوی شیطان است

سوال

در یکی از روزهای رمضان پس از نماز صبح خوابیدم و دچار احتلام شدم و منی از من خارج شد. سؤال من این است: آیا روه آن روز را اگر کامل کنم از من پذیرفته می شود؟ چون من نمی توانستم چیزی را که برایم اتفاق افتاده کنترل کنم؟

سؤال دوم: این نوع خواب از سوی شیطان است اما شیطان که در رمضان به غل و زنجیر بسته شده، با این حال چگونه دچار احتلام شده ام؟

پاسخ مفصل

احتلام در روز رمضان باعث بطلان روزه نمی شود زیرا این امری است خارج از توان انسان و نمی تواند جلوی آن را بگیرد و الله عزوجل می فرماید:

﴿لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾ [سوره بقره: ۲۸۶]

(الله هیچ کس را جز به اندازه توانش تکلیف نمی دهد).

«اگر محتمل شود روزه اش باطل نمی شود زیرا این بدون اختیار او صورت گرفته بنابراین شبیه به این است که در اثنای خواب چیزی وارد گلویش شود».

نگا: «المغنی» ابن قدامه (۲۲/۳).

از علمای کمیسیون دائم فتوا درباره مردی پرسیده شد که در روز رمضان دچار احتلام می شود؛ حکم او چیست؟ آنان چنین پاسخ دادند:

کسی که در حال روزه محتمل شده یا در حال احرام برای حج و عمره بوده و دچار احتلام شده گناهی و کفاره ای بر او نیست و این بر روزه او تاثیری ندارد و اگر منی از او خارج شده باید غسل جنابت کند.

(فتاوی اللجنة الدائمة: ۲۷۴/۱۰).

احتلام یعنی: «رویای مباشرت و هم بستری در خواب».

و این از جمله اموری است که الله متعال، مردان و زنان را بر آن سرشته است، برای همین از ام المؤمنین، ام سلمه روایت شده که گفت: ام سَلیم همسر ابوطلحه به نزد رسول الله . صلی الله علیه وسلم . آمد و گفت: ای رسول خداوند، الله از حق شرم نمی کند، آیا اگر زن [در خواب] محتلم شود باید غسل کند؟» رسول الله . صلی الله علیه وسلم . فرمودند: «آری، اگر آب ببیند» به روایت بخاری (الغسل: ۳۷۳) و مسلم (الحیض: ۴۷۱).

و منظور از احتلام این است که شخص در حال خواب، جماع و هم بستری را تصور کند.

در حدیثی که بخاری از ابوسلمه روایت کرده آمده که ابوقتیاده انصاری فرمود: از رسول الله . صلی الله علیه وسلم شنیدم که می فرمود: «رویا (خواب درست) از سوی الله است و حلم (خواب بد دیدن) از سوی شیطان است، پس هرگاه کسی از شما خوابی دید که از آن بدش آمد سه بار به سمت چپش آب دهان بیندازد (فوت با اندکی آب دهان) و به الله پناه ببرد (اعوذ بالله گوید) که [در این صورت] به او زیانی نخواهد رساند» (التعبیر: ۶۴۸) و مسلم (الرؤیا: ۴۱۹۶). پس معنی اش آن نیست که شیطان چنین چیزی را باعث شده یا سبب آن شده است.

و این که شیاطین سرکش در رمضان به زنجیر کشیده می شوند معنایش این نیست که شیاطین از وسوسه یا امر به شر دست می کشند بلکه معنایش آن است که این وسوسه در ماه رمضان کمتر از دیگر ماه هاست و آثار این محسوس و مورد مشاهده است.

ابن حجر می گوید: «افزودن حلم به شیطان برای آن است که در تناسب با صفت دروغ و بزرگنمایی و دیگر صفات [بد] است، بر خلاف رویای صادق که از روی بزرگداشت به الله نسبت داده شده اگر چه همه چیز بر اساس خلقت و تقدیر الهی رخ می دهد...».

(فتح الباری: ۳۹۳/۱۲).